

Dievčatko so zápalkami

(Pod stromček sme pre vás pripravili rozprávku od naslávnejšieho Dána, rozprávkára Hansa Christiana Andersena.)

Zima bola tuhá, padal sneh. Blížil sa tmavý večer. Bolo to v posledný deň v roku, na Silvestra. V tej zime a tme išlo po ulici malé chudobné dievčatko, prostovlasé a bosé. Z domu vyšlo v drevákoch, ale načo mu aj boli také dreváky! Predtým ich nosievala jeho mama, také boli veľké. Ako dievčatko prebiehalo ulicou, aby sa vyšlo dvom rútiacim sa vozom, stratilo ich. Jeden drevák nemohlo nájsť a s druhým odbehol akýsi chlapec. Vravel, že si z neho urobí kolísku, keď bude mať deti.

Teraz išlo dievčatko bosé, s nôžkami od zimy červenými až belasými. V starej zástere malo hromadu zápaliek, jeden zväzoček držalo v ruke.

Po celý deň si od dievčatka nikto nič nekúpil. Nikto mu nedal ani grajciar. A tak chodilo po uliciach chladné, premrznuté. Vyzeralo, chúd'a, veľmi úboho. Snehový páper mu padal na dlhé plavé vlásky s peknými kučerami na šiji. Dievčatko však vôbec nemyslelo na to, aké je pekné. Za všetkými oblokmi sa svietilo a po ulici sa šírila vábivá vôňa pečenej husaciny. Ved' bol novoročný predvečer.

Dievčatko sa učupilo v kúte medzi dvoma domami, z ktorých jeden trocha vyčnieval do ulice. Drobné nôžky skrčilo pod seba, ale bola mu ešte väčšia zima ako predtým. Domov sa neopovážilo ísť, lebo zo zápaliek nič nepredalo a nezarobilo ani grajciar. Otec by ho iste vybil. A doma je tiež zima, ved' majú sotva strechu nad hlavou a fúka tam, hoci najväčšie diery vypchali senom a handrami.

Dievčatku od zimy celkom zmeraveli ruky. Ach, maličká

zápalka by ich zohriala! Len keby si mohlo čo len jednu vziať zo zväzočka. Škrtnúť o múr a zohriať si prsty. Vytiahlo zápalku a škr! Zápalka zapraskala, horí! Bol to teplý, jasný plameň ako zo sviečky, ktorý hrial, keď nad ním držalo ruku. Aké to bolo zvláštne svetlo! Dievčatku sa zazdalo, že sedí pri veľkých železných kachliach s lesklými mosadznými guľami a mosadznými rúrami. Oheň utešene horel a hrial. Dievčatko už vystieralo nohy, aby si ich zohrialo, keď plameň zhasol. Kachle sa stratili, sedelo tu len uzímené dievčatko s vyhorenou zápalkou v ruke.

Škrtno opäť. Zápalka zahorela, zasvietila a na mieste, kam dopadlo jej svetlo, bol múr priehladný ako závoj. Dievčatko videlo rovno do izby, kde bol stôl prestretý bielym obrusom. Stál na ňom jemný porcelán a nádherne voňajúca pečená hus, plnená slivkami a jablčkami. Ešte krajšie bolo to, že hus vyskočila z misy a drobčila po dlážke s vidličkou a nožom v chrbte. Drobčila dovteda, kým sa nedostala k chudobnému dievčatku. Zápalka zrazu zhasla a dievčatko videlo len hrubý, studený múr.

Zažalo novú zápalku. Odrazu sa našlo pred nádherným vianočným stromčekom. Bol ešte väčší a vyzdobenejší než stromček, ktorý posledné Vianoce videlo cez sklenené dvere u bohatého kupca. Na zelených konároch horelo tisíce sviečok a z nich sa usmievali na dievčatko pestré obrázky, čo inak zdobia výkladné skrine. Dieťa natiahlo obe ruky – vtom zápalka zhasla. Vianočné sviečky vystupovali stále vyššie a vyššie, až sa dievčatku zdalo, že sú to jasné hviezdy. Jedna z nich spadla a urobila po nebi dlhú ohnivú čiaru.

„Teraz niekto zomiera!“ povedalo si dievčatko. Tak vravievala jeho nebohá starká, ktorá jediná zo všetkých ľudí bola k nemu dobrá: keď padá hviezda, vždy odchádza nejaká duša do neba.

Dievčatko opäť škrtno o múr zápalkou, ktorá doširoka zasvietila. V jej lesku stála starká, nevýslovne jasná a žiarivá, milá a láskavá.

„Stará mama,“ zvolalo dievčatko, „vezmi ma k sebe! Ja viem, že sa stratíš, keď zápalka zhasne. Stratíš sa tak ako teplé kachle, nádherná husacina a veľký, utešený vianočný stromček.“

Dievčatko rýchlo zapálilo celý zvyšok zápaliek v načatom zväzočku, lebo starkú chcelo vidieť čo najdlhšie. Zápalky svietili tak jasne, že bolo pri nich svetlejšie než za bieleho dňa. Nikdy predtým nebola starká taká pekná a veľká. Vzala si dievčatko do náručia a vzniesla sa s ním vysoko, veľmi vysoko, ta, kde niet zimy, hladu ani strachu.

Za studeného rána, v kúte pri dome sedelo malé dievčatko s bledými lícami a s úsmevom na tvári. Bolo mŕtve, zmrzlo v posledný večer starého roka. Novoročné ráno zasvietilo nad malou postavičkou so zápalkami v lone. Jeden zväzoček temer vyhorel. „Chcelo sa zohriať,“ vraveli ľudia. Ale nikto nevedel, koľkú krásu videlo, v akom jase odišlo so starou mamou do krajšieho sveta, než v akom žilo.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN